

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Програма опозиційних Німців.

I.

(X) В попередних числах «Руслана» були подані дословно національно-політичні домагання, уложені заступниками німецьких народовців, поступовців, вірноконституційної шляхти, християнських соціялів і свобідного німецького союзу і оповіщені в самі лат. Зелені съвята. Сі домагання мають бути національно-політичною програмою німецьких сполучених сторонництв опозиційних в радї державній і для того годить ся їм присвятити кілька заміток, позаяк они доторкують ся не лише політичного уладження нашої половини держави взагалі, але також і політичного становища руского народу в Галичині і Буковині з окрема.

Згадана програма, уложена вправді без особистої участі Шенерера і его товаришів, але осіненя его духом і змаганнями, єсть безперечно характеристичною появою, політичним актом, котрому не можна відмовити певного значіння. Для того і правительство і парламентарна більшість не можуть просто перейти над сею програмою до дневного порядку, але повинні зазначити в сій справі своє становище. Як нас звіщають з Відня, парламентарна комісія польского кола вже у Відні застановляла ся над сею програмою. Чехи скликають сегодня своїх послів на раду в Празі, Словінці і Хорвати збирають ся в четвер в Люблянї, а рускі послі соймові і ради державної мають зібрати ся тогож дня у Львові. Імовірно й інші сторонництва правди в сих днях будуть розправляти над німецько-опозиційною програмою, бо вже 6. лат. червця збирає ся у Відні знов виконуючий виділ правди на дальші наради, котрих предметом буде передовсім загальне політичне положенє нашої держави а відтак і справа поладженя національно-політичної колотнечі, що вже два роки каламутить

супокій в державі і спиняє всяку роботу в радї державній.

Поки рускі послі висловлять свою думку в сій справі і дадуть тим способом указку заступникови свому в виконуючім виділі правди, бажаємо і ми з дневникарського обовязку сказати кілька слів в сій справі.

Німецько-опозиційна програма є тяжким породом, позаяк в ній зложили свої погляди і домагання такі сторонництва, що лише на зверх сполучили ся, але звичайно себе завзято поборують. Тимто ся програма має на собі пятно компромісу сих сторонництв, а компроміс сей удало ся їм осягнути по довгих переговорах і торгах. В головних основах не виріжняє ся згадана програма від відомої програми Шенерера поставленої в Лінци і є лише копією єї убраною на позір в невинну одіж. Взагалі она дуже хитро стилізована і що до зверхної форми задержує певне уміркованє. Ще й се вельми характеристичне, що сполучені сею програмою німецькі сторонництва, переняті на скрізь централістичними змаганнями, були спонукані полишити централістичну основу, а уклали свої домагання після поодиноких королівств і країв і тим признали дійсно, що язиково-національні справи лише так дадуть ся поладити.

Програма складає ся з трех головних розділів: I. загальні національно-політичні домагання, II. загальні основи для управильнення язикового питання і III. подрібні основи для поодиноких країв.

В I. розділі зараз впадає яскраво в очи, що автори програми полишили довгу вправді і описову назву нашої половини держави, уживану урядово від заведеня дуалізму: королівства і краї заступлені в радї державній а прийняли назву Австрія. Наколиб автори програми були придержували ся староавстрійского

розуміння монархії, то булиб инакше поступили, позаяк староавстрійске розумінє мило дійсного дуалізму обнимає також і інші краї австрійскі, що нині не заступлені в радї державній. Староавстрійске розумінє з конечности згоджувало ся з дуалізмом, однак не зрікало ся своїх давних претенсій, коли тимчасом автори програми своїм терміном признали обкороєну Австрию. Для староавстрійского патріота мусить се становище видати ся обидливим.

Дальше звертають ся автори програми проти §. 14 і називають примірюване тогож незаконним, позаяк після їх думки сей § конституції має відносити ся лише до елементарних шкід або пошести між худобою! Творці сего §. певно не мали на думці лише елементарних шкід і пошестий, хоч може не уявляли собі зовсім ясно таких випадків, які нині спиняють всяку ходу державних справ. Нині став §. 14 майже конечним для правильного поладжуваня біжучих необхідних справ і потреб державних, а колиб автори програми вхопили державну керму в свої руки, то певно в далекобільшій мірі послугувалиб ся §. 14-м, як теперішнє правительство.

В 5-ій точці I. загального розділу програми підносять єї автори справу німецького язика армії. Порущуване сеї справи можна назвати досить нещасливою гадкою; бо наколи авторам програми розходить ся, щоби ті всі питання законодатно управильнити, то певно не здавали собі справи з трудностей, які виринули би при законодатнім єї управильненю. Передовсім та справа не належить до обсягу ради державної, а по друге, наколиб порушено єї управильненє в законодатній дорозі, то можна напевно сподівати ся, що Мадяри покористувалиб ся сею нагодою, щоби розірвати і тут спільну звязь і завести малярську мову в армії. Формулованє сего домагання в 5-ій точці є ще і з сего погляду

18

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

„Конкурс на мужа“

шутка в 5. актах

з міського побуту.

(Дальше.)

СЦЕНА IV.

ПЕТРО, АННА, АНДРІЙ.

ПЕТРО (виходить головними, зі слугами). Се так не іде, ви не малі діти.

АННА. Прошу ласки пана, нам ніхто ніколи не казав нічо.

ПЕТРО. Тим гірше для вас. Пані спускала ся на вас, мала до вас довіре, а ви завели єго. (до Анни) Чи ти не знала, що на стриху крім мокрої білизни заказано з уряду нічого більше не тримати? А там я найшов цілий склад преріжних річий. (до Андр.) А ти добре господаруєш з вином в пивниці! Повно порозкиданих, порожних фляшок, а ті що ще повні лежать як дрова без порядку, в суміш. Навіть нема потрібного піску в пивниці — се так оно робить ся!

АНДРІЙ. Я вже скажу за жінку і за себе що ми станемо від тепер цілком інакші.

ПЕТРО. Що з вами стане ся, залежить від вашої пані — я предложу цілу справу. Бути може, що се не є виключно тільки ваша вина, отже хоч вірити в вашу поправу. Буду просити за вами. Нехай відтак пані рішає.

АННА. Коби тільки ласкавий пан не заперчили. (Наталія в дверях).

АНДРІЙ. Як ласкавий пан раз доглянуть і накажуть, то ми вже будем вірно слухати. Служба так, як конина: як не чує цуглів, то брикає.

ПЕТРО. Передовсім жадаю від служби послуху. Що раз сказано, треба памятати на завсігди. Хто не вмів слухати, той най не іде до обовязку.

СЦЕНА V.

ТІ САМІ, НАТАЛІЯ, КОСОРИГ, ЛАЧКОВСКИЙ.

НАТАЛІЯ (вийшовши трохи скорше). Надходим як раз в саму пору.

ПЕТРО. Власне я очікував паню, щоби поладити справу зі слугами.

НАТАЛІЯ. Я чула ваші накази. Хочете вже і слуг втягнути в порозумінє (до слуг). Від нині не маєте місця у мене. Платню дістанете за два тижні наперед і до вечера щоби я не бачила вас в своїм домі.

АНДРІЙ (вгомонує ридяочу жінку). Прошу ласки пані вислухати...

НАТАЛІЯ. Ані слова не хочу чути. Геть звідси, маю тепер гості. (служба відходить).

ПЕТРО. Гості може зволють увзглядити таку важну домашню справу.

ЛАЧКОВСКИЙ (урядово). Власне в цілі поладженя важної домашньої справи просила нас пані Наталія. Приходжу яко єї правний заступник.

ПЕТРО. Сего зовсім не потрібно. Яко муж я для пані Наталії єдиним і достаточним заступником. (до Косорога). І ви також, отче, маєте може яку місію?

КОСОРИГ. Я властиво в прикрім положеню, бо яко знаток канонічного права.

ПЕТРО. А!... Отже ту ходить певно о розвід. Так? — (до Наталії). Пані не встидаєтесь шукати у чужих людей оборони против власного мужа?

НАТАЛІЯ. А вас не понижав ваше поступованє?

ПЕТРО. Мене понижав ваше пониженє. НАТАЛІЯ. Ви в підступний спосіб відзи-скали умислові сили...

ПЕТРО. А ви хотіли мати цілий вік дурного чоловіка?

НАТАЛІЯ. Ви орудуєте самовільно моїми справами.

нещасливе, що автори програми домагаються, щоб сю справу ліпше і розумнійше уладити, значить, що їх попередники се зле уладили. Авторам програми розходило ся всюди о те, щоби для своєї справи приєднати прихильників і союзників, однак порушуванем сего питання можуть і теперішних союзників розбити.

Для нас особливо важна є 6. точка I-го загального розділу, що відносить ся до становища Галичини. Ціла ся точка дуже замрачена і обережно уложена, але зовсім недвозначно проглядає з неї поклик Шенерера і німецьких народовців стілько разів проголошуваний ними і в радї державній і на їх вічах і в їх пресї: Los von Galizien! Ся точка обчислена також для приєднання союзників — іменно Поляків. Автори програми змагають до того, щоби в радї державній для німецького елемента забезпечити безумовну більшість, а зробивши доси сумний на тім полі досвід, обчислили собі, що таку певну більшість можуть вже досягнути по вилученю Галичини з заступництва в радї державній. Тимто они вже не згадують в програмі нічого про вилученє Дальмації, котрої також радо позбулиб ся. Автори програми признають Галичині автономічну окремішність і дають тим способом Полякам зовсім свободну руку уладити тут відносини після своєї необмеженої волі і думки, але за те застерігають собі взаємність то значить, щоби Поляки не вмшували ся в справи інших країв австрійських, де вже Німці справлять ся скоро і з Словінцями та Хорватами і з католицким сторонництвом німецьким, а відтак вже дадуть собі раду і з Чехами. Мимохіть насувають ся нам на думку ті горячі залицяння нашої опозиційної трійки рускої в радї державній, що цілу свою надію покладала на німецьку опозицію і бачила в ній доску спасеня, — вириняють в нашії тямці і ті протекторські фрази Німців, що ніби то брали в оборону нещасних Рутенців супроти майоризованя в Галичині, а тепер кинули руским народом, як яким непотребом. Варто би почути тепер, що думає про се др. Окуневський і Танячкєвич.

Автори програми хапають ся тут такого способу, щоб вилучувати із складу парламенту поодинокі краї, котрі для них не вигідні і тим способом витворити несправедливу більшість потрібну для піддержаня і переведеня несправедливих домагань. Ті отже, що борються ся нібито проти національного покривдженя, стають на тім становищі, що бажать других кривдити, щоби собі забезпечити верховодство і самовладу.

ПЕТРО. На жаль ви не орудували ними ніколи.

НАТАЛІЯ. Зносите ся зі слугами, підкопете їх вірність для мене.

ПЕТРО. Я доперва відкопав в них вірність з під могили ледачости і непослуху.

НАТАЛІЯ. Вашим стремленєм є дійти до власти в дома і в супружестві.

ПЕТРО. Муж є головою дому. Таке становиско належить ся єму.

НАТАЛІЯ. А я того не стерплю, для того постановила...

ПЕТРО. Відтяти голову?

НАТАЛІЯ. Постановила взяти розвід.

ЛАЧКОВСКИЙ. І власне жадаєм в імени пані Наталії, щоби ви зволили в нашії присутности заявити свою згоду дотично того акту.

ПЕТРО. Не потрібний був ваш поспіх, ласкаві панове, бо я такого заявленя не дам ніколи в світі.

КОСОРИГ. Найкраще — я повтаряю еще раз — закінчити якомсь сю справу згодою, бо після канонічного права я властиво не виджу тут жадної стійної причини до розводу.

(Конець буде).

Голоси праси про положенє.

Голоси ті суть всілякі. Нотуємо їх з денникарського обовязку. І так подає W. Allg. Ztg. розмову свого репортера з визначним політиком правиці (Білинським?), в котрій сказано: Результат, до якого нині доведено в справі угоди, є той, що сама угода повисла в воздуху. Винувником став Сель, з своєю формулою. Нині не можливе вже, щоби чи то гр. Тун, чи який небудь єго наслідник важив ся чи то дорогою §. 14-го, чи через парламент перевести те, чого Сель домагає ся. Австрия зносила всякі кривди від Угорщини, але упокорєня не знесе. Як би в сій хвилі австрійський парламент був навіть спосібний до праці, то зібраний одногласно би відкинув домаганя Угорщини. Уступив би гр. Тун, а прийшов би на єго місце який-небудь кабінет, парламентарний чи урядничий і схотів би октроювати угоду з Угорщиною в тій формі, як хоче Сель, то парламент зібраний в осени, відкинув би сю угоду на певно. Нині стало вже майже фактом, що Угорщина не дістане нової організації австро-угорського банку ані з рук §. 14-го, ані з рук парламенту. Угри ставили свою справу на одну карту і програли гру. А причиною всего лиха лише формулка Селя. Всі австрійські сторонництва розярені. Вихід хіба той, що повстануть два банки.

Fremdenblatt відпирає всяку участь гр. Голуховського в формулці Селя. Сель видумав свою формулку для красних очей обструкції в угорським соймі. Він домагає ся заключєня угоди лише до 1903 р., щоби Угорщині подати спроможність, независимо від Австрії заключати відтак торговельні трактати з європейськими державами в тім же самім році. Домаганє частини праси, щоби гр. Тун скликав парламент для порішеня цілого питання угоди, безвиглядні. Ситуация ще за надто замотана, щоби можна погадати про активність парламенту. Передтим мусів би гр. Тун уступити, а керму обняти парламентарний кабінет, що мав би за собою парламентарну більшість. А се не може стати ся, поки правиця не помирилась з лівцею.

Vaterland припускає, що оба кабінети уступлять. До N. W. Tagblatt-у доносять з Праги, що на случай кабінетової кризи Чехи пристали би на урядничий кабінет гр. Кільмансега. В Празі говорять також про кабінет гр. Пінніньського.

Угорські денники боронять Селя. Они кажуть: Сель хоче заключити угоду з Австрією длятого лише до 1903 р., бо одержав від своєї опозиції запоруку, що она в 1903 р. продовжить на певно сю угоду аж до 1913 р. Не Сель, а гр. Тун повинен уступити, а єго місце повинен би заняти урядничий кабінет, котрий би угоду з формулкою Селя перевів §. 14-им. (А потім? Хто би ободрив сю угоду? Прим. Ред.). Угорське бюро кореспондєвційне ратує Селя тим, що голосить, будь-то всі угорські сторонництва поділяють становище Селя та що они готові навіть в тім напрямі — демонструвати. Формулка не звертає ся проти угоди. Противно. Она дає поруку, що Угорщина бажает щиро удержати унію митову з Австрією (з шкодою Австрії. Прим. Ред.).

З політичного поля.

Недільні віденські денники принесли вість, що в суботу пополудни відбула ся коронна рада, в котрій взяли участь гр. Голуховский, Каляй і гр. Тун. Гр. Голуховский інтересує ся теперішньою кризою тим більше, що він в своїм часі одобрив також формулку Селя, щоб помочи єму до скоршого заворожєня угорської обструкції. Наколи би гр. Тун мусів уступити, то частину вини уступленя мусів би прийняти на себе гр. Голуховский.

Офіціальний комуїкат езекутивного комітету правиці о суботнішнім засіданю дуже ляконічний. Сказано лише: »Комітет зібрав ся а слідуєче засіданє відбуде ся 6. червня«. Критика програми лівці, подана гр. Туном, зробила — після віденських денників — дуже добре вражєне на членах комітету. Виводи гр. Туна були обективні вправді, але для надмірних аспірацій лівці безпощадні. Про намірене виданє язикового закона на основі §. 14-го не було згадки.

Reichswehr комбінує, що становище гр. Туна не захитане. Обставина, що гр. Тун і бар.

Діпавлі явили ся на посліднім засіданю езекутивного комітету правиці, є після Reichswehr-и доказом, що гр. Тун не багато робить собі з формулки Селя. Він жеж і розкрив комітєтові пляни правительства на будуче. Він і явить ся на зборах комітету 6. червня. Виходить з того, що криза набрала дійсно характеру хронічної кризи.

Politik подає деякі історичні дані з історії систематичної германізації Чехії за часів Марії Тереси і Йосифа II. Надворний декрет з 22. лютого 1765 р. велів губернії чеській настановлювати по школах учителів-Німців на опорожнені по чеських учителях місця. Декрет з 9. падолиста 1770 р. велів тійже губернії більше дбати про ширєне німецького язика в Чехії, так, щоби в трєх літах можна було в середних і висших школах замість латинського викладового язика завести німецький. Шульмайстрами не могли вже тоді бути люди, несьвідомі німецької мови. Декрет надворний з 18. жовтня 1776 р. велів всюди, де передтим учено по чеськи, учити по німецьки. Декрет з 1. грудня 1780 р. заборонив, до гімназий приймати учеників, несьвідомих німецької мови, а декрет з 5. лютого 1787 р. не позволяв давати стипендій ученикам, що не володіють знаменито німецьким язиком. З 1788. роком велено вже завести на праскім університеті німецький викладовий язик на місце латинського, а докторські іспити переводити виключно в німецькій мові. — Ось в який спосіб ширєно в славянським краю германізацію! Мимо того лівшия не соромить ся нині правити світови, що в Чехії германізм природно розвивав ся і що се є так зване правне національно-німецьке посіданє!

Переговори межі німецькими а італіянськими делегатами в Тироли продовжують ся і мають позитивний успіх. Деякі постуляти Італіянців прийато вже. Надіють ся навіть, що перед закритєм сойму всі суперечности будуть вирівнані.

В істрійським соймі не явились доси хорватські послы, а Італіянці бавлять ся розбором власних своїх внесєнь.

Горицкий сойм не живє. Маршалок Паєр, звісний з своєї переписки з послом словінським Грегорчичем, скликав вправді по пятинедільній павзі друге засіданє сойму, але комплету не було. Словінські послы і архиепископ горицкий Місія не явились на засіданю. Було присутних 10 послів проти 11 абстинєнцєрів.

Китайська царця видала указ до віцекоролів, в котрім звертає їх увагу на заборчі змаганя Європейців. Змаганя ті велить царця відпирати всюди хоч би і збройною силою. Надто сказано в указі, щоби китайські війська поставлено на воєнну стопу. З деяких провінцій доходить вісти, що Китайці опять дивлять ся дуже косим оком на європейських поселєнців і католицких місіонарів.

Допись.

З Харкова пишуть нам:

»Обрусєніє« тепер у нас зробило ся метою загальною. Сливе всі часописі кричать, гвалтують, щоб як найшвидче уряд приказав всім сто двадцяти мільонам мешканців Росії балакати одним язиком звичайно великоруським, щоб їм всім було приказано неодмінно переконатися ся як найшвидче і почувати ся собі всім великороссами.

Великоруські-ж часописі, то вони же суть звичайно продукти бажань спільної культурної громади великоросєв. І кого, кого у нас тепер не намагають ся тільки перевертати на Москалів, та ще щоб і чистокривних.

Перевертають і Німців, і Поляків, і Латинців, Шведів і Татар, Мордку, Черемісів, Самоїдів і ще, і ще інших численних членів Імперії. А що вже нам Українцям, здасть ся-ж, зроду і звіку руским же, то від тієї великорущини аж-аж достаєть ся. І по власних хатах нас великоросєять і по школах, і в салдатах і по всіх урядах. Навмисне за для мети перевертають нас з Опанаса на Аероню, до нас шлють попів, архирєїв, та повсюди засновують церковні школи за для того.

І гірко-ж нам од цих місіонарів політичних достаєть ся. Беруть ся вони і до своєї місії, але не забувають і себе і своєї кишені, та і демо-

рализують хахла і обдерають хахла. Пищать бідний хахол, крутить ся «как кур ва щі», а жалувати ся нікому. Днями Епископ наш Полтавський. Иларіон одержав Височайший рескрипт в якому йому дякуєть ся за ту увагу, яку він звернув на дівчат своєї Епархії (полтавської). Дякуєть ся йому за те, що він з дівчаток робить гарних будучих матінок, які певно своїх діток вже викохають у тому дусі, який є потрібний за для уряду, то-б то він обмосковчує Українок з надією певною, що їх діти то вже певно будуть перевертні. Адже розумний він? Адже мета його певна! Але про те хто його знає, як воно вийде. Татарили нас вже Татари, Полячили Ляхи нас так, як краще вже і не треба, але, не дивлячи ся ні на віщо, ми і досі залишаємо ся все тимже народом Русько-Українським, який був мабуть і з покон віку.

НОВИНИ.

— **Розправу посла Вахнянина** проти редакторам: Брейтерови і Луцикови о обиду чести відложено до вересня в цілі завізвання нових свідків.

— **Заворушення в Жабю.** В суботу 27. с. м., прийшло до сильних заворушень в Жабю по причині процесу Скарбківської фундації проти деяких мужиків із Жабього. Люди зворохобили ся до того степеня, що юрба зневажила судову комісію і не допустила єї до переведеня урядової діяльності. Коли побільшене постерунку жандармерії не завело між людьми ладу і ще більше їх роз'ярило, спроваджено військо.

— **«Людова кухня» у Львові.** Збори сего товариства, що відбули ся на днях, рішили піднести ціни обідів з 10 кр. на 12. Стало ся се по причині недобору в касі.

— **Цісар Вільгельм — поет.** Цісар Вільгельм II, любить пописувати ся не лише своєю вимовою, він займає ся малярством, музичними композиціями, а в останних часах взяв ся до драм, що мають бути алюзією до сучасних політичних відносин. На днях виставлено у Вісбадені драму Вільгельма «Der Eisenbahn», яку обробив після вказівок цісаря надворний цісарський драматург Осип Лявф. Слаба однак драма не наїшла признаня у публіки, хоч може в більшій часті тому, що багато в ній алюзій до нинішних часів. Кінчать ся она упадком стремління та змагань до свободи. Єї не поважено ся виставити вперше в Берліні, бо не довіряно ворожій правительству публіці.

— **«Посрамленіє» Комарова.** Бундючний майор російських війск в одставці, а генерал сербської армії, звівши з своїх претенсіональних виступів на торжестві Палацкого в Празі, гість, котрому вкінці поліція веліла тихцем винести ся з Праги — Комаров — дожив 22. мая офіційного «посрамленія» на зборах петербургського «благотворительного комітета», сеї «дійної корови» всіх славянських «телят», не виімаючи і галицких з стайні бл. п. Погодіна. Комарова вибрано недавно председателем сего комітета, та — на щастє — міністер внутрішних справ не потвердив єго в тім достоїнстві яко чоловіка просто нарваного, що яко редактор «Сьвета» наварив вже багато квасу офіційальній Росії в Болгарії, а відтак в Празі, де говорив в імени городської думи Петербурга, без всякого уповажненя, а записавши на банкеті дневникарів наплів всяких небиліць та нісенітниць. В наслідок нецотвердження Комарова «комітет благотворительний» приступив до вибору нового председателя 22. мая. Збори відкрив з порученя міністра якийсь Кривенко. Але сторонники Комарова заквестіоновали сейчас провідництво Кривенка і на лад австрійського Вольфа підняли обструкційну бучу. Кривенко не зміг собі дати ради і заквив збори, заявивши, що на другий раз принесе вже з собою «письменне» повномочіє від міністра. Але і вся заява не заворожила бучі. Комаров і єго сторонники верещали. Тоді Кривенко поміг собі тим, що велів скрутити в салі світло. Tableau!

— **Фанатизм в Росії.** Студент духовної академії в Казані, монах, що давно вже відзначав ся великою біготерією, перемолвив ся три години та понав в екстазу. Тоді здавало ся єму, що якийсь голос наказує єму, аби виналив собі обоє очий над вічною лямпою. Він зробив се точно. Одно око страчене на віки, а друге уратоване тому, що зімлів з болю та не міг вже дорешти єго випалити. — В селі Грачах коло Саратова вийшов коваль з жінкою, 15-літньою донькою, 4-літнім сином і кількамісячним немовлятем на сильний мороз. Пішли три жертви за село розвібрали ся до голого тіла та покляли ся на одіж розложеною на снігу. Рано найдено 5 трупів. Нещасливі були жертвою релігійного фанатизму, бо належали до релігійної секти, в якій самоубійство уходить за діло миле Богови.

— **Цікава крадіж.** До Иркутска їхало в вагоні I. класи товариство богатих людей. Знали они

добре залізничні порядки, тому постарали ся о всі средства осторожности: забарикадували двері, спали по черзі, оглядали все свої річи і пр. І що-ж показало ся? Окрадено їх до чиста: годинники, гроші, папери — все щезло. На естації перетрушено службу і всіх подорожних, але нічого не найдено. Так красти, то розумію!

— **Фальшованє грошей у вязничій келії.** В Сапон Сіті в американській провінції Кольорадо викрито дуже добре зорганізовану банду фальшивників грошей. Показало ся, що ся «фабрика» є вже від довшого часу, а увязнені доставали з поза мурів «сирі матеріяли» — мідь, цинк та бляху і в своїх спокійних келіях перерабляли на «срібні» долари. Вели свою роботу так тихо, що варта вязнича ані разу не прилала їх при «артистичній» праці. Долари були підроблені так зручно, що два роки розходили ся без перешкоди по світі. При ревізії найдено в келіях 20.000 долларів такої роботи.

— **Нового средства усмирюваня болю** уживають тепер в Америці в новийоркских шпиталях. Називає ся оно еусіпа, а подібне до кокаїни; при єго помочи можна виконати і найтяжшу операцію без болю і без даваня пацієнтови на спанє. При помочи сего средства оперовано жолудок одному хорому майже годину. Хорий сидів цілий час спокіно, був цілком свідомий, а не чув ні трохи болю. — Операція повела ся щасливо.

— **Жіноча месть.** Комерцияльний радник Лев Броцкий в Києві навязав зносини з панною Деля-Розе, учителькою дітий свого брата. Коли відтак зірвав з нею, заведена дівчина прийшла на днях до клубу, де був Броцкий, викликала єго, наговорила єму багато слів правди, а відтак обляла єму лице сірчаным квасом. Броцкому виплило ліве око, а ніс та уста має сильно попарені.

— **Кровава месть дїтвана.** Бляхарский термінатор Осип Кравський ішов 28. с. м. вечером улицею Коперніка у Львові. Нараз обскочило єго кількох термінаторів, а один з них Михайло Родак ударив єго пожем в голову. Ніж перетяв єму повіку, але на щастє не зранив ока. Причиною нападу була месть за то, що Кравський станув в обороні хлопця, котрого Родак хотів побити в промисловій школі.

— **Оригінальна месть.** Селянин Бекер на Угорщині видумав ось яку кару для любимця своєї жінки, що єго застав у своїй хаті: Казав єго зловити парубкам та положити на землі перед хатою. Відтак скликав ціле село. Було-ж там сьміху та наруги, а вже найбільше доікали звязаному єго жінка та теща.

— **Наслідник Шенка.** Віденська поліція упала на слід потайних злочинів якого-то Бартка Коста, столярского челядника, котрий па лад звісного Шенка упроваджував грошевитих дівчат до Америки і там здерши їх з грошей убивав. Провірено, що Кост допустив ся трех убійств, іменно що замордував в сей спосіб доньку поворозника Анну Фіяля, служанку Анну Шіммер і кухарку Анну Волічку. Кост, що недавно просяджував у Відні, находити ся мабуть в Америці. Дивно, що Кост уводив лише самі Ганусі.

— **Страшна катастрофа.** В Брукселі упав на днях підчас міської забави густий дощ. Учасники захоронили ся до музичного павільону, що завалив ся по тій причині. Звалища відкрили собою дванацятеро дітий, що з них одно не живе, а сімнадцять інших і музики є доволі сильно поранені.

— **На бельгійских залізницях** появилася ся нечувана досі новість. Знесено там у внутрішній комунікації першу класу і затримано єї лише у поїздах, що їдуть за границю. Тоже є там лише друга і трета класа і додати треба, що ці на білетів поспішних і особових поїздів є та сама.

— **Трансвалі і Африка.** Від якогось часу суть відносини між Англією а Трансвальскою републикою дуже напружені, а навіть здавало ся, що готово вже прийти до війни між обома сторонами, котрі ненавидять ся ще з тої пори, коли Англіїці виперли Бурів (давних голландских селян, поселенців в полудневій Африці) з Капштадту. Нікуди правди діти, що причину до ненависти дають таки Англіїці; їх кортять дуже копальні золота в Трансвалю, чого найлучшим доказом був перед кількома роками збройний напад Джемсона на буреку републику. Здав ся, що подібного атакую хотіли Англіїці знову допустити ся і лиш обачність Бурів до того не допустила. В Йоганненбурзі арештовано сім Англіїців за зраду держави. Приказ арештованя видав генєральный прокуратор державний вечером дня 15. с. м., а о півночі вже єго виконано та привезено арештованих дня 16. с. м. до Преторії, столиці Трансвалю. До викритя заговору допоміг якийсь тайний агент поліційний, котрий ніби то дав ся намовити вступити до війска, котре мало в Трансвалю викликати революцію. Кажуть, що арештовані були вислані до Трансвалю, щоби там організувати полуднево-африканську лігу та рекрутувати до неї людей. — В сій справі доносять бюро Райтера: Загалом арештовано за зраду держави 8 осіб,

а то: бувшого рїтмайстра від уланів Тремлета, бувшого агента приватно в Йоганненбурзі Елліса, Аллена, що служив давнійше при кінній артилерії, квартирмайстра Мітчеза, бувшого підофіцера Фріза і Гупера. Комісар поліції мав своє справу вже від чотирех місяців на оці. Тайний агент поліційний дістав о тім вість перед кількома днями. Після вістий, які наспіли з Преторії до Лондону, нема межі арештованими ані одного англійского офіцера, але більшість арештованих служила давнійше в англійській армії.

— **Дрібні вісти.** Вибір ректора на львівськїм університеті назначений на 17. червня. — Намістництво надало презенту на гр. кат. парохію в Дмитрові о. Мелітону Дзеровичеві, дотеперішному парохови в Хлібовиць Свирских. — В горах в околиці Ворохти упали великі сніги дня 30. мая. Не дивувати ся, чому у нас так зимно! — В Коломиї арештовано 29. с. м. Ерєнброта, генєрального управителя дібр Єнджейовича з Лісної Слобідки під закидом кривоприсяги. — В Ризі упало трупом підчас робітничих заворушень 42 робітників. — В Варшаві упав 29. с. м. сніг, та лежав майже пів години. — Нині збере ся пленарна виборча комісія в цілі остатного рішеня та оголошеня результату виборів до міської ради у Львові.

Телеграми.

Відень, 29. мая. Нині почали ся нові переговори межі обома кабінетами. З Пешту приїхали Сель, Люкач, Гегедіс і Дараній. О скілько здає ся, то угорський кабінет готов в дечім уступити. Цісар прийняв нині пополудни Селя на приватній аудієнції. Відтак конферував Сель з гр. Голуховским.

Відень, 30. мая. Нині ситуація опять заострилась. Надїї на компроміс малі. Угорщина готова в дечім поївити, але по стороні австрійської змогла ся опозиція проти всяких концесий. Сель забавив на вчерашній аудієнції у цісаря від 3 до 4½ години. Угорські міністри поlishать ся ще у Відні через вторник.

Відень, 30. мая. N. fr. Presse домагає ся доконьче скликавня парламенту і тим лише думає заворожити кризу і усунути формулку Селя.

Прага, 30. мая. Тут зібрав ся вчєра екзекутивний комітет німецких поступовців, а нині збирає ся повний клуб.

Градець, 30. мая. Палата стирийских адвокатів ухвалила на вчерашнім засіданю резолюцію, в котрій домагає ся удержаня німецкого языка при розправах в краввім суді. (Новий доказ терпимости німецкої).

Гага, 30. мая. Комісія для розв'язних судів вибрала субкомітет для розслідження внесень, поставлених в тім напрямі Англією, Америкою, Австрією і Італією. Австрію заступає в субкомітеті проф. Лямаш.

Париж, 30. мая. Вчєра почав ся перед касаційним трибуналом ревізійний процес Драйфуса. Референт Балльо-Бопре відчитав своє справозданє. Він представив обставини, серед яких в 1894 р. засуджено Драйфуса, указав на суперечности, які зайшли межі знатоками письма і пригадав, що Драйфус до кінця процесу уважав себе невиноватим. Він мав сказати до пок. Генріого: «Сей засуд — моя смерть. Але я роздобуду собі справедливість і викажу правду». Драйфус перечив безнастанно, будьто він посторонній державі видав який-небудь документ. На вид *bondegeau* сказав Драйфус: «викрадено мое письмо». До референта міністерства війни Дормшїле-а сказав Драйфус: «Сиджу 6 неділь в слідстві, але божу ся, що я не виноватий». Бопре вносить протє: О уневажнено засуду не може бути бесіди, а то з двох причин: 1) що сего могло би зажадати лише міністерство справедливости і 2) що се лежить лише в компетенції карної палати, а не полученных всіх палат касаційного трибуналу. Бопре вносить протє на ревізію процесу і нове переведенє сего процесу перед воєнним судом. — Адвокат Драйфуса, Морнард, прилучив ся до виводів референта. На салі розправ явилась теща Драйфуса п-ні Адамс б. пос. Жор, сенатор Трапіє і др.

Париж, 30. мая. Вчєра почав ся тут процес проти послів Деруледа і Габерта, обжалованих о наклонюванє армії до поваленя републики.

Триєст, 30. мая. Палата лікарска домагає ся заведена 12-дневної карантани для кораблів, наспілих з Африки, для обезпеченя Австрії перед джумою.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
1:30	6:10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова		6:20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава		
	6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно		6:15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний		
	7:10	з Зимної-води		6:30	» » дв. Підзамче		
	7:40	з Янова		6:30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави		
	7:55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		8:45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа		
	7:44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		9:10	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)		
	8:05	» » на дв. головний		9:25	до Янова		
	8:15	з Сокаля, Рави рускої		9:35	до Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.		
	9:00	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.		9:33	» » дв. гол.		
	11:15	з Ярослава і Любачова		10:10	до Белаця, Рави рускої, Сокаля і Любачова		
1:50	11:55	з Іцкан, Чернівців і Станиславова		12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл.		
	1:01	з Янова			» » тільки в неділі і свята		
	1:40	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно		2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята		
2:20	5:15	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.		9:45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)		
2:35	5:40	» » на дв. голов.		3:05	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Рянів		
	5:55	з Сокаля, Белаця і Любачова		3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.		
				3:15	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.		
				3:20	до Зимної-води тільки від 7. мая до 10. вер.		
				3:26	до Брухович		
				5:25	до Ярослава		
Ніч				Ніч			
8:45	6:10	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова		6:21	до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави		
	6:20	з Іцкан, Сучави		6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.		
		з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята		6:50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.		
	7:58			7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша		
	8:15	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно		7:10	до Сокаля і Рави рускої		
				7:20	до Тернополя дворець головний		
	8:14	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.		7:42	» » дворець Підзамче		
	9:21	з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.		7:47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900		
	9:55	з Кракова (Відня, Берлина), Сянока, Пешту		8:35	» » 1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.		
12:30	10:10	з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави		9:10	» » 1. чер. до 30. жов. в нед. і св.		
	10:08	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		2:36	10:40	до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави	
	10:25	» » на дв. голов.			10:50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока	
	10:30	з Лавочного (Пешту) Хирова			11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний	
	12:10	зі Скольного, Калуша			11:32	» » дв. Підзамче	
	3:05	з Підволочиск на дворець Підзамче			4:10	до Кракова (Відня, Берлина)	
	3:30	» » на дворець головний			5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня	
2:16	6:00	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока					

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейскій різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красицьких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.

Банку
Гіпотечного

2 купує і продає
всякі

папери цінні
і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі деннім не числячи ніякої провізії.

Галицький Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4⁰/₀ АСИГНАТИ КАСОВІ
з 30-дневним виповідженем,

3¹/₂⁰/₀ АСИГНАТИ КАСОВІ
з 8-дневним виповідженем,

а всі інші находячі ся в обігу 4¹/₂⁰/₀ Асигнати касові з 90-дневним виповідженем будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4⁰/₀ з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекція.

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ!
Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої в картоні 35 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 50 кр. — На поштову оплату 5 кр.

„СВЕКРУХА“
комедия в 3 актах з сільского життя.

Ціна книжки брошурованої 30 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 45 кр. — На поштову оплату 5 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА
історична трагедия в 5 актах з другої половини XVI віку.

Ціна книжки брошурованої 40 кр., оправленої в полотно з хорошими витисками 55 кр. — На поштову оплату 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10, Львів.
У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Учитель

орган руского Тов. педагогічного дво-тижневник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої
у Львові, Ринок ч. 29., 1. п. приймає ласкаві замовлення і виконує їх густовно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в осібних годинах Замісцеві панночки приймає на помешканє

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильніше уваглядиюване артистичного викінчення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: **М. Заячківський**, Львів, улица Зибликевича, число 34.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничить в закупні:

Сьвітло церковне
впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино
в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. посилок почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко **БІНО** в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах.

На 4⁰/₀

знижає стопу пропентову від вкладок щадничих

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“

стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою у Львові

почавши від 1 липня 1899.

До 1. липня 1899 будуть вкладки опроцентовані ще на 4¹/₂⁰/₀.

Дмитро Затурский
порукає свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дїтїй

у Львові, улица Коперника ч. 5.

Виріб тдевалій, і елегантний Ціни умірені. Замовлена з провінції залагоджує відворотню почтою.

140